

Kojaline

Nr 2 2009

TPIK nägu

Küllli Urb – idealistist tegudeinimene

LK 14

Puudega laps ja pere

Lapsehoiust läbi pereprisma

LK 6

Arvamus

Aet Annist:
Paljas elu

LK 3

Kojaline

Arvamus

Aet Annist: Paljas elu3

Invapoliitika

Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatide lubadused Tallinna puuetega inimestele5

Puudega laps ja pere

Lapsehoiust läbi pereprisma6

Tegija

Heidi Laur – puudega inimese iseseisvust ja aktiivsust toetav isiklik abistaja10

TPIK projekt

Töötaja tööriistakast- abiks puudega inimesele ja puudega lapse vanemale13

TPIK nägu

Küllli Urb – idealistist tegudeinimene14

TPIK liikmesühing

Sclerosis Multiplexi Tallinna Ühing17

Kojaline on Tallina Puuetega Inimeste Koda infoleht, mille ilmumist toetab Vabauhenduste fond, mis on rahastatud Islandi, Liechtensteini ja Norra poolt EMP finantsmehhanismi ning Norra finantsmehhanismi vahendusel. Toetust koordineerib Avatud Eesti Fond.

Tallinna Puuetega Inimeste Koda

Endla 59, 10615 Tallinn

Telefon: 656 4048

e-post: koda@tallinnakoda.ee

<http://www.tallinnakoda.ee>

Elektroniilisel kujul leiad infolehe aadressilt:

<http://www.tallinnakoda.ee> Paberandjal leiad infolehe kindlasti Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskusest (Endla 59), oma linnaosa sotsiaalhoolekande osakonnast ja Tallinna Linnavalitsuse teenindussaalist.

Kui tunned soovi ja võimalust läbi Tallinna Puuetega Inimeste Koda anda omapoolne panus puuetega inimeste ühenduste abistamiseks, on Sul selleks mitu varianti:

- 1) oma professionaalsete oskustega – kas ühekordse või regulaarse vabatahtliku tööga mõnes TPIK tegevuses või meie liikmesorganisatsioonide juures. Võta ühendust TPIK tegevjuhi Tauno Asujaga (tauno@tallinnakoda.ee) ning arutame lähemalt.
- 2) Ostes postkaarte, millest saadud tulu läheb puuetega inimeste kunstitegevuse toetuseks. Täpsemat teavet postkaartidest leiad infolehe tagakaanelt.
- 3) rahalise toetusega – kas ühekordse või püsikordsega – TPIK kontole **1120181691 Swedbank**.

TPIK kuulub Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustusega ühenduste nimekirja ning seetõttu on eraisikute ja juriidiliste isikute poolt tehtud annetuste pealt võimalik tagasi saada tulumaks. Selleks tuleb eraannetajal teatada aadressile tauno@tallinnakoda.ee oma isikukood. Mõlemile kehtivad maksuvabade annetuste osas Tulumaksuseadusega pandud piirangud.

Aet Annist:

PALJAS ELU

Mitmed varased sotsiaalfilosoofid on rõhutanud ühiskonna olulisust inimelu väärtuse kujunemisel. Hobbesi kirjeldus „armetu, jõhker ja lühike” elu enne ühiskondlikku kokkulepet on selle mõttekäigu üks tuntumaid. Üks viimase aastakümne olulisemaid filosoofe Giorgio Agamben osutab „loomuliku elu” (zoe) ja „poliitilise elu” (bios) eristusele Vana-Kreekas. Poliitika eesmärk ei ole tagada mitte lihtsalt „elu”, vaid „hea elu” oma kodanikkonnale. Olukord, kus surm on inimesele ilma teiste toeta väga lähedal, saab ületatud poliitilistes kokkulepetes, robustne ellujäämisvajadus asendub „inimlike”, heatahtlike, vastastikuste, ligimesearmastajalike suhetega.

Organiseeritud eesmärgid kujunevad aga paraku viisil, mis annavad võimaluse mõnedel teisi alla suruda. Sellest on rääkinud terve plejaad teoretikuid ja praktikuid, SaintSimonist Che Guevarani, Marxist Maoni. Ühelt poolt pannakse oma elanikkonna „hea elu” nimel toime tegusid, mis teiste elu võtavad või selle jalge alla tallavad, näiteks teisi orjusse sundides, teiselt poolt eristatakse ka oma elanikkonna hulgas „kodanikud” neist, kel pole teistega võrdseid õigusi ja kelle elu üle võivad otsustada võimulolijad, sh langetades eluvõimalusi ahendavaid või surmaotsuseid. Sellised inimgrupid taandatakse positsiooni zoe ja bios’e vahel, Agambeni terminit kasutades „paljaks eluks”, mis on küll osa inimelust, ent pigem selle sotsiaalsuse eitusest – sellele sootsium kaitset ei paku.

Agambenit edasi lihtsustades võib ütelda, et teatud inimrühmade ühiskonnast väljaarvamise õigustuseks on mõnel puhul erakorraline olukord nagu sõda või väidetav sõda (meenutagem George Orwelli, aga ka George Bushi) ja üldse terve rida väidetavusi, sh ohud rahvuskehandile ja riigile ning kriisid nende erinevates ilmingutes. Teatud gruppide riikliku seadusevälise kohtlemise kõrval – maailma mastaabis näiteks illegaalsed immigrandid, Guantánamo vangid – on mitmeid passiivseid eristamise vorme, nt vaesuse püsimine ja heaolusüsteemide puudumine rikkusest upakil riikides. Eesti tänases majanduskriisis väljendub eelarvekärbetes seisukoht, et seni riiklikust toest sõltunud grupid seda tegelikult ei vääri. Riigil on tähtsamatki teha, näiteks tagada teatavale klikile eriti hästi sobiv majanduskeskkond, edukate paljunemismotivatsioon ja oletatav maine välisinvestorite silmis.

Ülejäänute olukorra halvenemist ning mõnede gruppide lumpeniseerumist saadab retoorika, et pole põhjust lolli kaitsta, saamatut upitada, nõrka abistada. Osa gruppide elu üle otsustamine on olemuselt surmapoliitika – riiklik otsus, keda saata sõtta, milliseid lootusetuid haigeid mitte ravida. Surmapoliitika hulka kuulub aga ka otsus kujundada lootusetust, masendust, rahatust, ebakindlust eelarvekärpeid kindlal viisil kanaliseerides ja väljaminekute piiramist sissetulekute suurendamisele eelistades, tõugates mõned asotsiaalsesse olekusse, mis eelnes Hobbesi arvates ühiskondlikule kokkuleppele. Poliitika, mis heidab inimõigused, eetilised ja moraalsed põhimõtted kõrvale ja lähtub paljast läbilöögivõimest, viib kõrgete enesetapunäitajate, lühikese eluea, enesehävitusliku käitumise ja kõigi elukvaliteedi vähenemiseni.

Ühe korra on Eesti sellest sügavikust juba läbi käinud, kui pärast 1992. aastat varakapitalistliku metsikusega hävitati paljude inimeste eluvõimalused ja saavutati ridamisi esikohti terves reas statistilistes kolenäitajates. Ka nüüd pudenevad kodudest välja tõstetud, SMS-laenudega kahvlisse jäänud, puudega inimesed, töötud – ja nende kõikide pered rühma ühiskonna äärealadel, nendega tegelemine saab aga tembeldatud populismiks ja õpitud abituse toetamiseks ning kelle süvenev mandumine on õigustuseks nende jätkuvalle hülgamisele. Rahatute gruppide vaesusseläkitamine, pensioniosakutega börsil mängimine ja tervishoiusüsteemi vene rulett kujutavad endast eri viise rõhutada ühtede elu tühisust ja teiste õigust nende elu haavatavusest kasu lõigata.

Selge, et igas poliitikas peitub palju retoorilist vahtu, kuid režiim, mille retoorikat kannab ühiskondliku leppe eelne seisund inimestevahelistes suhetes, pole oma kodanikkonna suure osa poolt üldse kontrollitav. Kontrolli omab seal ka demokraatia korral tugev, rahakas, võimukas ja isekas. Hoolivusest jutlustajat on palju kergem korrale kutsuda, kui tema teod ja sõnad kokku ei lange. Poliitika mõõdupuuks peaks ka kriisiajal olema võime luua ühiskonda, mis täidab oma ülesannet hapra elu kaitsjana.

Tallinna Puuetega Inimeste Koja infolist

- Soovid olla kursis puuetega inimeste valdkonnas toimuvaga?
- Soovid õigeaegselt olla teavitatud Tallinna Puuetega Inimeste Koja ettevõtmistest?
- Soovid saada infot puuetega inimestele suunatud üritustest, seadusandluse muudatustest, uutest teenustest ja toetustest?

Kui jah, siis saada oma soov liitumaks TPIK infolistiga e-posti aadressile:
tauno@tallinnakoda.ee

Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatide lubadused Tallinna puuetega inimestele

Eesti Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatliku erakonna koalitsioonilepe Tallinna juhtimiseks aastatel 2009-2013

<http://www.tallinn.ee/g4246s46962>

2. TÖÖKOHAD

2.5. Suurendame puuetega inimeste tööhõivet. Seisame selle eest, et liikumispuuetega inimestele oleks tagatud nõuetekohane ligipääs ühiskondlikele hoonetele, liikumine nendes, samuti linnaruumis tervikuna.

8. TOETUSED JA SOTSIAALABI

8.2. Tõstame eakatele ja puuetega inimestele hinnatõusu hüvitise (pensionilisa) 2010. aastal 1200 kroonile ning 2014. aastaks 2000 kroonile.

9. TERVISHOID

9.6. Laiendame Eestis ainulaadse häirenuputeenuse eakatele ja puuetega inimestele kõikidele abivajajatele.

9.8. Toetame hooldajatele puhkust võimaldavat intervallhooldust.

9.9. Tagame invatransporditeenuse tööl ja koolis käimiseks liikumispuudega inimestele.

9.10. Vaimse Tervise Keskuse juurdeehitusega laiendame psüühikahäiretega inimestele mõeldud toetatud elamise ja rehabilitatsiooni teenust. Koos riigiga rajame Tallinna Laste Vaimse Tervise Keskuse.

Infoteatmik

„Abiks puudega inimesele“

Ülevaatlik info nii riiklikest kui ka Tallinna linna poolt pakutavatest puuetega inimestele suunatud teenustest ja toetustest. Lisaks leiab teavet Tallinna Puuetega Inimeste Koja ja tema 22 liikmesorganisatsiooni kohta, mis aitab saavutada kontakti inimestel, kes soovi vad liituda puuetega inimeste ühingutega.

Infomaterjal annab kompaktse ülevaate erinevatest teenustest ja toetustest, mida puudega inimestel on võimalik taotleda.

Infoteatmik on kättesaadav nii eesti kui vene keeles.

Lae alla ja loe: <http://www.tallinnakoda.ee>

LAPSEHOIUST LÄBI PEREPRISMA

Autor: **MARI VAHERMÄGI**

Olukord

1996. aasta sügisel sündis Jonatan meie perre 4. lapsena, raske sünnieelse kahjustusega ning sisuliselt nullprognoosiga. Peale 28 päeva hingamisaparaadi all, soovitati haiglas laps ära anda tema puude sügavuse ja ulatuslikkuse tõttu. Erinevail põhjustel ei saanud me sellega nõustuda isegi pärast pikka kaalumist. Kuigi Jonatani elueaks ei prognoositud enam kui 1 aasta, on ta praeguseks saanud juba 13 aastaseks.

Jonatanil on sügav liitpuue: selle dominandiks on tserebraalparalüüs ja tetraparees – ehk lihtsamalt: Jonatan on halvatud umbes lõuast saadik ja praeguseks süveneva, tugevalt deformeerunud kehaga. Sisuliselt ei ole ta võimeline tegema ühtegi tahtlikku liigutust ega kuidagi oma vaevustest või vajadustest märku andma. Lisadiagnoosidena on pandud epilepsia, tsöliaakia, hetkel väga ulatuslik ja süvenev skolioos, talle on paigaldatud ajušunt ja gastroom. Jonatanil on keskmiselt 3-5 väiksemat krambihoogu iga paari tunni vältel, ta ei räägi, vaid häälitseb ajuti – oleme õppinud peamiselt „lugema“ tema kehakeelt, ei ole teada kui palju ja mida ta näeb. Kuna ka osad hingamislihased on halvatud (neelamislihased ei toimi), siis vajab ta 24/7 jälgimist, et saaks piisavalt hapnikku ning jätkuvat abi parema hingamisasendi saamiseks, vajab regulaarset asendivahetust – paaritunniste vahedega kärus, seisulaua ning voodis; vedeliku ja kehatemperatuuri tasakaalu jälgimist; tuleb hooldada üldise keha deformatsiooni süvenemisel järjest kergemini tekkivaid lamatisi, gastroomi kanalit, juhuslikke infektsioone jpm. Muus osas (hügieen, toitmine) on vajalik täishooldus ja range eridieet. Oma seisundi juures on Jonatan üllatavalt rõõmsameelne, musikaalne, sotsiaalselt avatud ja keskkonna suhtes tundlik suhtleja. Ta tunneb ära tuttavad paigad ja inimesed, väljendab rõõmu, kurbust, hirmu.

Väljakutsed perele

Elukorralduslikud. Üks vanematest peab enesele nõ „põhikohaga“ võtma hoolduskoormuse. Meie peres oli selleks ema, kes jäi Jonataniga esimese 3 aasta vältel koju. Samas aga ei tulnud pere toime vaid ühe vanema sissetulekuga ning ametliku hoolduspuhkuse järel tuli siiski tööle minna. Et selleks ajaks oli veidi selgem hoolduse tegelik sisu ja hind, muutus vältimatuks nii töökoha kui ka totaalne karjääri vahetus, lisaks tuli omandada uus kõrgharidus. Sealt peale lisandus hooldamisele ja pere tavakoormusele pidev võitlus töötegemise võimalikkuse pärast. Pingeid lisas Jonatani rohketest kriisidest tulenev pika eluplaneerimise võimatus, ehk väga sageli tuli juba tehtud plaane muuta lausa päevapealt.

Majanduslikud. Alguses vähem, aga aja möödudes aina rohkem andis end tunda sissetulekute tunduv vähenemine. Majandusliku toimetuleku väljakutse kasvas kohati drastiliseks, osalt tulenevalt Eesti riigi tollaegsest arenguperioodist, teisalt lihtsalt seetõttu, et teiste laste kasvades kasvasid ka nende vajadused. Lisaks tulid kasvavad kulutused erivahenditele, ravimid, hooldusvahendid, lapsehoidjatasud jm otseselt Jonataniga seotud lisaväljaminekud.

Tervislikud. Tulenevalt Jonatani ulatuslikust ajukahjustusest, oli tal eriti varasemas lapseas palju tervisekriise mis sageli lõppesid kiirabi ning haiglaga. Umbes kolm aastat peale Jonatani sündi tuvastati emal mikroinfarkt ning tõsine aneemia, üleväsimus ja üldine kurnatus oli kestev. Kuigi laps kasvas, jätkusid krambihogudest ja infektsioonidest tingitud õised valvamised, sageli aga ka öine õppimine/töötamine, et saaks tähtaegadeks asjad tehtud. Kõige peidetum ja kurnavam oli ja on pidev taustastress, mida võimendab kohustus kogu aeg kella jälgida, et vajalikud toimingud (asendivahetus, jootmine, järgmised rohud, toit jne) saaksid tehtud õigeaegselt. Nüüd oleme kogenud, et see vaibub minimaalselt alles kolmandal päeval, kui saab olla lapse juurest eemal. Lisapingeid tekitab lapse kõrvalt töötades tööprotsessi pidev katkestamine, mis aga sisulisemate tööülesannete puhul tekitab suuri süvenemiskursi. Praegu hakkavad järjest enam ilmne mitmesugused sellisest aastatepikkusest ülepingest tingitud vaevused (nt kontsentratsioon, mälu, pingetaluvuses, väsimuses), kõige hullemad hetkel on seljaga seotud vaevused (kuni kolme-neljapäevased perioodid, kus valude tõttu saab ainult lamada).

Peredünaamilised. On suur väljakutse minna loomupärase instinkti vastu panna fookusest välja haige (nõrk) laps ning keskenduda süütundeta ülejäänutele, kes on terved. Vaatamata haigele lapsele, vajavad ka teised lapsed endiselt ema ja isa tähelepanu. Paarisuhtes aga vajavad nii mees kui naine segamatut aega ja tähelepanu sellelt, kellega kord sai abiellutud. Nii on vanemate ees mitme tundmatuga võrrand – kuidas jagada ennast õiglaselt kõikide pereliikmete, töökohustuste ja lähedaste ootuste vahel, lisaks on vaja ju ka isiklikku taastumisaega ning viimasel ajal on meie perele lisandunud hool eakate vanemate eest. Tänu sellele, et oleme abikaasaga üle kümne aasta ise teinud pere- ja paarisuhtekoolitusi, oleme nõ teoorias tugevad ja pääsenud elementaarsetest vigadest. Siiski on ka meil olnud suuri kriise, mille järgi ajades ikka ja jälle jõuame tõdemuseni, et oleme lihtsalt liiga väsinud, meil pole piisavalt aega või jaksu põhilisi asju lahti rääkida.

Ajalised. Jonatani kasvades on suurenenud tema hooldamiseks minev aeg, sest tema puue süveneb ja olukord komplitseerub. Kasvanud on ka aeg, mis läheb vajalike vahendite, info leidmiseks ja läbitöötamiseks jne. Igasuguseid dokumente saab kohale saab viia ikka vaid tööajal ja sageli võtab see vähesed vabad päevased töötunnid. Aeganõudvad on meditsiinilised ja taastusravi protseduurid, kus ka hooldaja peab olema ligi; järjekorrad, sagedased hospitaliseerimised jpm.

Sotsiaalsed. Tekib isoleeritus ning pole võimalik ülal hoida enamikke laiemaid perekondlike ja sõprusuhteid, sest sellise lapsega ei võta kedagi väga vastu ega lähe ka külla või ühiskondlikes ruumides toimuvatele koosviibimistele. On suur oht kurnata ära oma sõbrad, aga ka lähedased pideva abivajadusega. Enamasti ei saa enesele lubada õhtuks kasvõi teatrisse/kontserdile/kinno minna, sest peale tööaega ja nädalavahetustel hoidjat saada on äärmiselt raske. Tööturul oled aga ainult suur riskifaktor, sest iial ei tea, millal laps taas haige on ja sa ei saa töökohustusi täita.

Geograafilised. Peagi selgus, et liikudes tuleb pidevalt arvestada arstiabi kättesaadavust kriisi puhul. Meil on olnud juhuseid, kus maakodus tekkinud kriisi puhul kiirabi vaidleb, millise keskuse masin peab välja sõitma ja mul tuleb liiklusreegleid eirates laps ise haiglasse tuua.

Psühholoogilised. Alguses suur ehmatus, hirm ja süütunne, siis toimetulek ühiskondlikult kogetavate eelhoiakutega, igapäevaselt aga võimetus pidevast stressist välja saada. Isegi kui on paar vaba päeva, ei suuda enam lõdvestuda. Lisaks juba eelpool mainitud kommunikatsiooni ja suhtepinged. Meie perele on asendamatuks tugistruktuuriks olnud kirik – nii kodumaine kui ka rahvusvaheline usukogukond, mille kaudu kogeme jätkuvalt vaimset, aga ka väga praktilist tuge, armastust ja hoolimist. Lisaks isiklik usk, ilma milleta vaevalt oleksime suutnud siiani toime tulla.

Läbi Jonatani 13 aasta oleme kogenud kõige suurema vajadusena üldse – usaldusväärne ja asjatundlik hoidja, kes on kasutatav ka väljaspool tööaega ning võimaldab perel ajuti hooldusolukorrast täielikult väljuda. Perele tähendab see regulaarset võimalust end „välja lülitada“ – et puhata, taastuda, teiste pere-liikmete ja sõpradega suhteid hoida; võimalust täita neid töökohustusi mis nõuavad kodust eemal-olemist pikema perioodi vältel (laagrid, seminarid, välislähetused); võimalust tegeleda huvide jm psühholoogiliselt ning tervislikult/vaimset taastavaga, sest ka (ja eriti) puudega lapse vanem peaks saama tegeleda enesetäiendamise ja -teostusega.

Saadud hoidmisabi ja selle tulemuslikkus

Meie perele oli „kingituseks“ lapse esimesed 7 aastat põhiliselt vanaema (elukutseline meditsiinitöötaja), kuid tema vanus ja tervis panid sellele abile piiri. Seal edasi läbis meie kodu terve plejaad hoidjaid. Enamik ei püsinud kaua, töö oli raske ja rutiinne, selline mittesuhtlev laps ei anna emotsionaalselt hoidjale eriti tagasi midagi. Mida edasi, seda raskem oli abi leida – tekkis reaalne oht ammendada tutvusringkond, sõbrad ning muutuda selliseks, kellest eemale hoitakse, sest ta vajab abi. Raskused hoidmisel tulenesid sellest, et Jonatani meditsiiniline olukord nõuab erioskusi või keskmisest suuremat julgust, tema liigutamine (eriti tõstmine) on paljudele vastunäidustatud ning me ei suuda hoidjale maksta turuhinda.

Lasteaed Õunake avamine oli suur kergendus perele – teenuse kasutamist segas sage põdemine. I internaatkoolis/päevakeskuses „Käo“ ei suutnud Jonatan käia rohkem kui 2-3 korda nädalas, kogu perioodi vältel lapse tervis halvenes tõsiselt. Lisamiinus „Käos“ on see, et laps saab olla seal ainult tööajal ning sealgi tuleb järele minema hakata poolest pealelõunast just tipp tunni alguses, mis aga ei sobi enamike töökohtadega. „Õunakeses“ olid lapsed hoius kella 19-ni, mis sobis töötavale vanemale palju paremini. Viimine ja toomine koos ettevalmistustega võtab märgatava osa tegelikust tööajast.

Isikliku abistaja teenust oleme kasutanud algusest peale. Selle põhilised mured olid, et tuli leida ise hoidja, toetussumma/tunnihind oli imeväike ning sellele tuli tugevalt juurde maksta ning tundide arvust ei piisa. Ometi see on olnud realselt kättesaadav abi.

Olin algatusgrupis, kes 2005. aastal käis lapsehoiuteenuse üle arutlemas Sotsiaalministeeriumis ja juba tookord rääkisime, et puudega lapse hoidmine on hoidjale kahekordne koormus, lisaks tegime ettepaneku, et jääki kasutataks just raske ja sügava puudega laste osas ka perede toetamiseks. Teenuse esimesel rakendusaastal ei saanud meie seda teenust kasutada, sest ei leidnud sellist hoidjat, kes oleks olnud nõutud kvalifikatsiooniga ja nõus sellise lapse juurde tulema. Olemasolev hoidja, kes oli lapse olukorraga tuttav ja hästi hakkama sai, tegelikult ministeeriumi nõuete järele ei kvalifitseerunud, kuigi meile sobis väga hästi. Probleemiks on, et sellist last ei saa tulla lihtsalt hoidma, vaid tema tundmaõppimiseks kulub oma aeg – tuleb õppida ära tema kommunikatsioon, meditsiinilised erisused ja

kriisidega toimetulek. Ka laps peab harjuma – oleme pidanud loobuma mõnest hoidjast, kelle loomus lihtsalt lapsele ei sobinud. Keskmiselt on nn testperioodiks umbes kuu – alles siis hoidjad rahunevad ja tunnevad end kindlamana ning laps on selleks ajaks harjunud hoidjaga. Lapsehoiu teenuse toetussumma ise aga ei katnud isegi ühe kuu vajadusi.

Intervallhoid on meid seni kõige paremini aidanud teenus – saab lapse ära anda pikemaks perioodiks, ka ööseks ja see tähendab esmalt vanemale segamatut uneaega, võimalust pühendada end täiesti teistele pereliikmetele ja muule tegevusele. Olen just neid päevi jaotades saanud käia välislähetustel, läbi viia koolitusi, seminare, laagreid, perepuhkusi teiste lastega. Jonatanile on sobinud rühmade väiksus, valitsev õhkkond ja hooldustase. Ainuke miinus on see, et haiget last vastu ei võeta. Praegu annab intervallhoid tuge enese tervise taastamisele, muidu ilmselt oleks asi lõppenud isikliku tervise kaotusega.

Kõige parem on puudega lapsel olla kodus ning kõige motiveeritum hoidja on lapsevanem, kes täisvastutust võttes teeb riigile „teenust“ püüdes ise toime tulla. Miks on siis riigipoolne toetus lapsevanemale nii väike? Miks ma pean „peale maksma“ selleks, et käia tööl ja maksta makse? Puudega lapse hooldamist olen hakanud nimetama „luksuseks“ või kolmandaks töökohaks, sest kõik kokku isegi koos välise abiga on nii ressursimahukas. Vaatamata positiivsetele arengutele abistavates teenustes on see „luksus“, mida vähesed jaksavad kinni maksta – lihtsalt tervis või psüühika ei pea vastu ja inimene annab alla. Tuleb aeg, kus lihtsalt nutad pea laual ega suuda enam ühtegi paberit vaadata.

Kokkuvõte ja ettepanekud

Lapsehoiu teenus on äärmiselt vajalik, kõige vajalikum teenus üldse sellisele perele, sest aitab tasakaalustada kõiki eelpool nimetatud väljakutseid ning tagab hooldajate töö ja maksuvõimelisuse. Aga see vajaks palju suuremat paindlikkust ning kindlasti eelistatult juhtumipõhiseid lahendusi. Paindlikkuse sisse võiks käia ka arvestus, et taolise lapse kasvades vanemate ressursid väheneb ning lapse olukord reeglina komplitseerub ehk väljakutse suureneb.

Kindlasti on vaja iga lisaressurssi, mida sellisele perele toetuseks anda saab. Kui mitte otse lapsele, siis kindlasti vanemate taastumist toetades (nt tervisesport, taastusravi toetused, soodustused nt tervisekeskustes jm).

Info muutustest nii teenuse tarbimise, muutuvate regulatsioonide, tähtaegade kui ka nt olemasolevate hoidjate nimekirjade jm võimaluste osas võiks tulla sellisele perele regulaarselt koju kätte tema vajaduse jaoks „tõlgitud“ vormis. Praegu pead ise oskama nõuda ja keerulisest keelekasutusest aru saama. Väga palju sõltub olemasoleva sotsiaaltöötaja informeeritusest, motiveeritusest ning tegelikust pereolukorraga kursis olemisest.

Selgelt on vaja rohkem puuetega lastele/erinevatele puuetele spetsialiseerunud hoidjaid. Samas tuleks toetada pere poolt leitud ja/või vastavale teenusele pühendunud hoidjat, st leida võimalus kaasata kogu hoidmisressursid, mitte seda „üle reglementeerides“ vähendada.

Parim oleks kui usaldataks oma usaldusväärsust tõestanud peret nii, et nad võiksid ise otsustada, kuidas kasutada/kombineerida riiklikult ja KOV poolt võimaldatavaid teenuseid ja toetusi parimal viisil oma pere toetamiseks. See aga eeldab praegusest palju suuremat paindlikkust.

HEIDI LAUR –

PUUDEGA INIMESE ISESEISVUST JA AKTIIVSUST TOETAV ISIKLIK ABISTAJA

Autor: KÜLLI URB

Lisaks nn. passiivsetele teenustele, näiteks erinevatele hooldustüüpidele, saavad liikumis- ja nägemispuudega inimesed kasutada Tallinnas aktiivsust ja iseseisvust toetavat isikliku abistaja teenust (IAT). Teenust osutatakse ka liikumispuudega lastele nii kodus kui ka koolis.

Teenuse maht on kahel viimasel aastal kahjuks kahanenud, aga loodame stabiilsematele aegadele, et siis see puudega inimese aktiivset iseseisvat elu ja eneseteostust soodustav teenus edasi areneks.

Mitmetes Euroopa riikides, näiteks Soomes, on isikliku abistaja teenus puudega inimese subjektiivne õigus, st kohalikud omavalitsused on kohustatud IAT osutama ja eelarvesse piisavalt raha planeerima.

Kes on isiklik abistaja? Isiklik abistaja on palgaline töötaja, kes abistab puudega inimest füüsiliselt igapäevastes tegevustes, millega puudega inimene ise toime ei tule. Isiklik abistaja lähtub oma töös iga kliendi erivajadustest ja tööjuhistest.

Isikliku abistaja ideoloogiale pandi alus 70ndatel Ameerika Ühendriikides Iseseisva Elu liikumise poolt, mille kesksed mõisted on enesemääramine, võrdsed võimalused ja eneseväärikus.

Meiega jagab oma kogemusi Heidi Laur, kes töötab isikliku abistajana. Tema kliendiks on raske liikumispuudega noormees.

Kuidas sattusid töötama isikliku abistajana?

Mõni aeg tagasi saatis sõbranna mulle teate, et Tallinna Puuetega Inimeste Kojas on vabatahtlike infopäev, kus tutvustatakse puuetega inimeste elu, nende erivajadusi ja toimetulekut. Läksin uudistama, sest mind on puudega lapsed ja laiemalt puudega inimeste elu ja toimetulek huvitanud. Siis räägitigi, et on võimalus töötada isikliku abistajana.

Kas Sul on olnud isiklikke kogemusi puuetega inimestega, et on tekkinud selline huvi?

Ei, otseselt mitte. Olen pärit Haapsalust ja gümnaasiumi viimases klassis tuli karjääriõppega seoses teha nn. töövarju päev. Arutasin emaga selle üle, mida valida ja ta soovitas minna Haapsalu Sanatoorsesse Internaatkooli kunstiõpetaja varjuks, läksingi sinna proovipäevale. Oli väga huvitav päev, mulle hakkasid väga meeldima lapsed, kes selles koolis õpivad – nad on avatud, isegi kui mõnele lapsele on suhtlemine raske, on nende siirus, avatus ja tegutsemistahe see, mis mind köitis.

Haapsalu on tänu siin asuvatele rehabilitatsioonikeskustele eriline linn – keegi ei imesta, kui tänavatel liigub puudega inimesi. Kord jalutasime ühe Tallinna tuttavaga ja vastu vuras ratastoolis neiu, tuttav jäi seda imestunult vaatama ja märkis, et vaata, ratastoolis tüdruk, minu jaoks oli ratastoolis inimene nii tavaline, et ma isegi ei märganud.

Milline näeb välja sinu töö isikliku abistajana?

Päris alguses püüdsin teha nii, et kliendil oleks minuga mugav olla, ka vaimses mõttes, et me saavutaksime hea kontakti ja tekiks usaldus.

Abistan nii kodus kui ka väljaspool kodu. Kodus aitan selles, millest minu abistatav huvitub: mängime erinevaid arendavaid mängu, kasutame arvuti võimalusi, vaatame raamatuid, eriti kunstiraamatuid ja vestleme nähtu teemal ja käime jalutamas.

Kuna uued ostukeskused on hästi ligipääsetavad, siis kasutame seda võimalust. Samuti olen käinud kaasas rehabilitatsioonis, Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuses, kunstiringis jne.

Jälgin, et ta saaks soovi korral kätte vajalikud esemed, abistan söömisel, riietumisel. Kuna ratastoolis inimene peab pidevalt asendit vahetama, siis jälgin sirutusaegu, aitan tõsta. Üldse aitan igapäevastes toimingutes, mida me kõik teeme.

Kumb määrab teie tegevused, kas sina või abistatav?

Ikka tema. Ma jälgin eelkõige seda, millised on tema soovid, aga mõnikord teen ka ise ettepanekuid.

Kui vajalik on selline teenus puuetega inimestele?

Kindlasti väga vajalik – selline teenus annab puudega inimesele võimaluse olla aktiivne ja end teostada, vastavalt oma isikupärale. Teine külg on veel- see teenus on oluline ka kogu perele, pereliikmed saavad tegeleda oma asjadega ja kas või puhata, mis pole üldse väheoluline, arvestades sellise pere koormust.

Millised iseloomumadused võiksid isiklikul abistajal olla?

Kes tahab, see saab kõigega hakkama, aga mulle tundub, et selles töös on vaja kannatlikkust, tähelepanelikkust ja tahet seda tööd teha.

Kas on lihtne saada puudega inimesele isiklikku abistajat?

Mulle on jäänud mulje, et ega see kerge ole. Iseenesest võib leida küll inimesi, kes tuleks, aga nad kipuvad seda tööd tegema lühiajaliselt, töö on väikeses mahus ning keeruline on leida muu töö kõrvalt aega.

Mida sa sellest töökogemusest oled õppinud, mida saad enda elus kasutada?

Muidugi kõige olulisem on ühe erilise inimese tundmaõppimine. Imetlen tema rõõmust meelt ja tegutsemissoovi.

Kindlasti olen muutunud tähelepanelikumaks, olen õppinud olema hoolivam. Neid oskusi on vaja üleüldisel lastega tegelemisel, nende kasvatamisel ning üldse inimsuhetes.

Mida ütleksid omalt poolt puudega inimestele?

Jõudu ja jaksu! Imetlen puudega inimesi, kes vaatamata piiratud tegutsemisvõimele on rõõmsad ja teotahelised, aitame neil end teostada!

Heidi tegeleb kunstiga, amatöörfilmide tegemisega ja näomaalingutega. Ta õpib hetkel Tallinna Ülikoolis filosoofia erialal.

TÖÖTSIJA TÖÖRIISTAKAST – ABIKS PUUDEGA INIMESELE JA PUUDEGA LAPSE VANEMALE

Projekti eesmärgiks on tõsta puuetega inimeste, puuetega laste vanemate ja hooldajate teadlikkust ja tegutsemisaktiivsust, et parandada nende toimetulekut ja toetada tööturule sisenemist või töökoha säilitamist.

Projekti raames viime läbi järgnevaid tegevusi:

- **Aktiviseerimiskursused puuetega laste vanematele ja puuetega inimestele.** Kursuste käigus on võimalik osalejatel saada karjäärinõustamist, õppida eesmärkide püstitamist ja aja planeerimist, harjutada suhtlemisoskusi, teadvustada isiklike toimetulekuressursse, sh stressiga toimetulekuks, täiendada põhilisi arvutioskusi, katsetada erinevaid töö otsimise strateegiaid. Kursused toimuvad eesti ja vene keeles. Puuetega laste vanematele toimuvad kursused ajavahemikus jaanuar- mai ning puuetega inimestele september- detsember.
- **Eneseabigrupid puuetega laste vanematele ja hooldajatele.** Gruppide eesmärgiks on pakkuda puuetega laste vanematele infot ja tuge, lahendamaks igapäevamuresid. Osalejatele avatud eneseabigrupid eesti ja vene keeles toimuvad 1 kord kuus aastaringelt (v.a. juuli, august)
- Aastaringelt on võimalus saada puuetega inimestel ja puuetega laste vanematel **individuaalset sotsiaalset ja psühholoogilist nõustamist.**
- **Korraldame regulaarseid teabepäevaseid**, kus tutvustame puuetega laste vanematele puuetega lastele ja peredele suunatud toetusi ja teenuseid, kutsehariduse valdkondi ja õppimisvõimalusi ning puuetega inimestele toetusi ja teenuseid, õppimisvõimalusi, tööturu olukorda.
- Kaks korda aastas anname välja **puuetega inimeste valdkonda kajastavat infolehte**, kus kirjutatakse põhjalikumalt erinevatest teenustest-toetustest ja projektidest, et jõuda ka nende puuetega inimesteni, kel pole võimalik infoüritustel osaleda. Samuti anname välja **infoteatmiku puuetega laste vanematele ja hooldajatele**, kuhu koondatud info puuetega lastele ja nende peredele suunatud teenuste ja toetuste kohta.

Täpsem info:

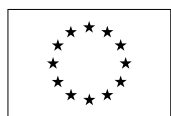
Projektijuht: **Küllli Urb**

E-post: kylli@tallinnakoda.ee

Tel: **656 4048, 5567 2585**

Projekti kestvus: **01.01.2010 - 31.12.2012.**

Projekti finantseerib Euroopa Sotsiaalfond.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Tallinna Puuetega Inimeste Koda

Endla 59, 10615 Tallinn

Tel: 656 4048

e-post: koda@tallinnakoda.ee

<http://www.tallinnakoda.ee>

Tallinna Puuetega Inimeste Koda
Tallinn City's Board of Disabled People

KÜLLI URB – IDEALISTIST TEGUDEINIMENE

Autor: LIISA RAUDSEPP

Enamikule Tallinna Puuetega Inimeste Kojaga seotud inimestele Külli Urbi nimi tutvustamist ei vaja. Tänu oma energiale, vahedale mõistusele ja kiirele kohanemisvõimele on Külli jõudnud tegutseda erivajadustega inimeste, laste ja lapsevanemate heaks väga mitmetel tasanditel, kasvatades samal ajal sügava puudega poega Andreast. Kuidas ta seda kõike ometi jõudnud on?

Ilmselt ettevõtja kalduvustega Külli oleks võinud ka ärimaailma sukelduda, ent rahast enam on teda alati motiveerinud ideed, seetõttu on Küllist saanud hoopis kolmanda sektori eestvõitleja. "Olen läbi ja lõhki idealist", ütleb Külli ise, "ja selleks ma ka jään. Aga elu jooksul olen õppinud, millised on teostatavad mõtted ja millised mitte. Iseenesest on idealism minu meelest hea."

Küllile on oluline just ühine kasu, ühine hüve: "Olen tüübilt õiguste eest võitleja. Mulle on nõrgema eest seismine väga tähtis. Veel motiveerib mind see, et mu põhitegevus on suunatud puuetega lastele ja puuetega laste emadele, kuulun ju ka ise nende sekka. Neil naistel on nii vähe eneseteostuse võimalusi. Puuetega laste emadest on ju enamuses kõrg- või keskkaridusega, nii jääb suur potentsiaal kasutamata. Lugesin hiljuti EV põhiseadust – seal seisab, et igaühel on õigus eneseteostusele. Meil räägitakse palju tööst, aga ei räägita puhkusest – et inimesed peavad taastuma, tervise eest hoolitsema. Tahaksin aidata kaasa, et see idee hakkaks muutuma normaalseks. Eriti valus on siis, kui meil on toetamiseks raha olemas ja seda ei kasutata."

Kas pead silmas lapsehoiuteenuse rahadega toimunut viimastel aastatel?

Jah, just. Kui me ei analüüsi, miks see nii läks, et mitu miljonit krooni jäi Tallinnas puuetega laste ja nende perede olukorra parandamiseks kasutamata, siis me ei saa ka edasi minna. Peaks ikkagi vaatama, miks selline olukord tekkis. Ametnike väide, et puudub valdkonna arengukava, tundub mulle küünilisena. Kes siis peab arengukavasid koostama? Kui teeme lihtsalt uue süsteemi, siis kes garanteerib, et uus süsteem

töötab? Tegelikult on puuetega lapsi ju väga vähe, ainult 3% ning nende häält ongi tohutult raske kuuldavaks teha. Aga tegutseda tuleb ikka.

15 aastat puuetega inimeste valdkonnas toimetanud Külli ampluaa on lai: noortegrupid, suvelaagrid Käsmus, individuaalne nõustamine (nii ametlikult kui mitteametlikult) – see on vahetu töö inimestega. Ent lisaks on Külli osalenud mitmeti ka invapoliitika mõjutamisel ja kujundamisel, sealhulgas erinevate projektide ellukutsuja ja juhina, samuti osaledes aktiivselt Tallinna linna invakomisjoni töös. TPIK juhatuse esinaisena 2001-2003 tegutses Külli aktiivselt puuetega inimestele tegevuskeskuse maja saamise nimel.

See oli pikk protsess, millesse panustasid väga paljud inimesed, aga õnneks toetasid meid ka valdkonna abilinnapead Ants Leemets ja Anders Tsahkna, samuti olid positiivselt meelestatud Sotsiaal- ja Tervishoiu Ameti esindajad, nii et lõpuks saimegi Endla 59 maja tegevuskeskuse väljaarendamiseks. Praegu külastab tegevuskeskust üle 2000 inimese kuus! See näitab, et tegu on väga vajaliku majaga. Tegevuskeskus on justkui kolmanda sektori inkubaator – seal saavad puuetega inimeste organisatsioonid teha koolitusi, kogunemisi, sporti, kunstilist tegevust, nõustamisi – ja seda kõike ise, vabalt. Kui inimestele antakse vabadus, siis nad võtavad vastutuse. See teebki maja nii eriliseks ja innovaatiliseks.

Mida pead oma kõige olulisemaks saavutuseks puuetega inimeste valdkonnas?

Mul on vedanud, et olen saanud kaasa lüüa väga heades meeskondades, kus on valitsenud innustunud konstruktiivne meelsus ja siiras soov parandada puuetega inimeste elu – Eesti Liikumispuuetega Inimeste Liidus ja Tallinna Puuetega Inimeste Kojas. Meelde on jäänud läbirääkimised kõigi tookordsete riigikogu erakondadega puuetega inimeste sotsiaaltoetuse tõusu küsimuses. Vastuseis oli tugev – tuli otsustada, milline kompromiss teha. Saime erakondade esindajad lõpuks üksmeelele, et tõstetakse puuetega laste toetust, mida ka tehti. Siis oli tõesti tunne, et teeme poliitikat, invapoliitikat.

Mida väärtustad enda juhitud projektide puhul?

Pean oluliseks meie poolt algatatud suunda pikemates projektides, et toetame eeskätt inimeste isiksuse arengut, läbi selle ka kõike muud. Kui aitame inimesel iseendast aru saada, siis aitame tal ka mõista, kuhu minna ja mida edasi teha. Loodan jälle kaasa lüüa invamessi korraldamisel. Mess oli üle ootuste populaarne ja õnnestus suurepäraselt. Tore, et Tallinna linn messi toetas ja abilinnapea Merike Martinson meie meeskonda igati innustas.

Kuidas on arenenud TPIK nende aastate jooksul, mil Sina oled seal tegutsenud?

Oleme aru saanud sellest, kuidas ühiskond ja riik toimivad. Me ei sihi enam huupi, vaid on tekkinud oskus suhelda meediaga, ametnikega, kohalikul ja ministeeriumi tasandil. Saame aru, kuidas poliitikaid kujundatakse ja püüame ka ise neid kujundada. Ühiskondliku tasandi tunnetust on vaja levitada. Kui vaatan ringi ühingutes, siis mõnikord nende esindajad kipuvad rääkima iseenda eest, et mina saan hakkama jne. Tegelikult oleks vaja rääkida kõige nõrgema eest.

Millisena näed puuetega inimeste organisatsioonide valdkonna tulevikku?

Ütleksin, et praegu on muutumise aeg. Eelmisel aastal ei tunnetanud me veel nii selgelt, kuidas ühiskonnas toimuvad muutused meid puudutavad, aga nüüd on teisiti. Tuleb leida uus suund, et püsida majanduslikult jätkusuutlikuna, samuti uusi viise, kuidas motiveerida inimesi tulema esindusorganisatsioonidesse.

TEISED KÜLLIST

Tauno Asuja, Tallinna Puuetega Inimeste Koja tegevjuht:

Meeskonnaliikmena on Külli asendamatu ideede genereerija ja innovaatiliste lahenduste väljapakkuja, suurepärase motiveerija ja eestvedaja. Temas peitub suur energia ja tahtejõud, mida ta on panustanud puuetega inimeste valdkonna arengusse. Inimesena on Külli emotsionaalne ja parasjagu äkiline, seetõttu temaga koos olles igav ei hakka kunagi.

Auli Lõoke, Eesti Liikumispuuetega Inimeste Liidu tegevjuht:

Hindan Küllit kui tugevat spetsialisti, eriti erivajadustega laste osas. Külli panus liikumispuudega laste perede murede lahendamisse on olnud märkimisväärne. Külli eestvedamisel on mitmed probleemid saanud ka reaalse lahenduse, olgu nimetatud kasvõi laste puudetoetuste tõus mõned aastad tagasi ning riikliku lapsehoiuteenuse seadustamine.

Nii TPIKi kui ELILi juhatuse liikmena on Külli käivitanud mitmeid häid projekte või andnud nendeks ideid. Tunnustada tuleb tema esinemisjulgust, veenmis- ja väitlemisoskust. Ta on piisavalt ambitsioonikas, et oma mõtetest mitte niisama lihtsalt taganeda. Vahel põhjustavad tema julged väljaütlemised küll ka vastasseise, ent seda Külli eripära tuleb lihtsalt teada ja sellega arvestada.

Küllil on laia silmaringiga, nii on temaga mõnus arutada maailmaasju ka laiemalt kui pelgalt invaküsimused. Isiksusena on tal oma kindlad seisukohad ja veendumused, nii maailmavaateliselt kui inimsuhete osas. Samas on ta tolerantne teistsuguste arvamuste suhtes, mis teebki suhtlemise meeldivaks ja huvitavaks. Olen ise Küllilt mitmeid asju õppinud, nii ülesannete delegeerimist kui järjekindlust oma seisukohtade kaitsmisel

Sven Köllamets, Liikumispuuetega Laste Tugiühingu liige:

Ma arvan, et mida Külli on otsustanud teha, seda teeb ta südamega. Ta on väga põhimõttekindel ja otsekohene inimene. Minu esimene mälestus temast on üks kiri pealkirjaga "Küllilt". Ta kirjutas mulle otse, et aeg-ajalt kogunevad tema eestvedamisel liikumispuudega noored ja kas ma poleks huvitatud nendega ühinemisest. Olin sellisest kirjast niivõrd jahmunud, et vaatasin seda tükk aega ega suutnud uskuda, et keegi Külli mulle lihtsalt heast peast kirjutab.

Läksin kohale ja tutvusin seal mitme ärksa noorega. Seejärel sai minust ka legendaarsete Käsmu laagrite külastaja – need on traditsioonilised suvelaagrid, kus "Küllil noored" on aasta-aasta järel koos üles kasvanud ja mida naljalt vahele ei jäeta.

Soovin Küllile jõudu tema töös ning jään alati meenutama tema kirja, millest sai alguse minu puudega noortele suunatud tegevuses osalemine Tallinnas.

Heli Kaldoja, Liikumispuuetega Laste Tugiühingu asutaja ja kauaaegne esimees:

Ütlen hästi lühidalt: Külli on kindlate põhimõtetega elutark naine, kes uskumatult vapralt seisab puuetega laste õiguste eest. Külli teab, et on õigel teel ja viib ellu oma elu ülesandeid.

Küllil juhitud projekte:

1998-2002	Isikliku abistaja teenuse osutamine projektipõhiselt
2003	Koolinoorte teadlikkuse tõstmine puuetega noorte igapäevaelust I
2003-2004	Koolinoorte teadlikkuse tõstmine puuetega noorte igapäevaelust II
2004	Kolmanda sektori organisatsioonid teenuste pakkujatena
2004-2005	Kas teenused toimivad?
2001-2009	Liikumispuuetega laste suvelaagrid Käsmus
2005-2008	„Värviline Vihmavari“, aktiveerimiskoolitused puuetega inimestele. 5 projekti
2007	Uuenduslikud kommunikatsioonimeetodid haridus- ja sotsiaalvaldkonnas
2008-2009	Tallinna puuetega inimeste organisatsioonide suutlikkuse tõstmine invapoliitika kujundamisel (osalemine invapoliitika eksperdina)

SAAGEM TUTTAVAKS: SCLEROSIS MULTIPLEKSI TALLINNA ÜHING

Autor: LIISA RAUDSEPP

Ametlikult tegutseb **Sclerosis Multiplexi Tallinna Ühing** 2002. aastast, ent tegelikult on Tallinna multipleksiga inimesed koos käinud juba 1990ndate aastate algusest. Sõbraliku ja abivalmi seltskonna suurimaks mureks on, et noored sclerosis multiplexi (SM) diagnoosiga inimesed ei kipu ühinguga liituma – mis ühingust niimoodi edasi saab?

Tegelikult kummitab sama mure ka teisi puuetega inimeste organisatsioone. TPIK juhatuse liikme **Külli Urbi** sõnul toimub praegu generatsioonide vahetus: “Need inimesed, kes 20 aastat tagasi tulid kolmandasse sektorisse, on juba vanaks saanud. Paljud uued inimesed soovivad küll näiteks nõustamist, loevad hea meelega kodulehte ja külastavad konverentse, ent nad ei taha astuda organisatsioonidesse ja võtta vastutust. Raske öelda, miks see nii on. Seda tulekski põhjalikult analüüsida.”

Sclerosis Multiplexi Tallinna Ühingu juhatuse liige **Maret Antsov** käsitleb probleemi mitmetahulisena: “Ühest küljest saan noortest aru. Nende olukord on teistsugune, nad saavad ambulatoorset ravi, käivad tööl, neil on endil perekonnad... Selge see, et nad ei jõua ühingusse. Kui mul endal 20 aastat tagasi haigus diagnoositi, siis läksin ka esimestele koosolekutele, aga ega ma eriti käia ei tahtnud. Endal veel haigus nii hull ei olnud, ja siis elasin ikka tükk aega üle seda, mida nägin. Samas ei saa haiguse kulu suhtes ju silmi kinni panna.

Teisalt on mul noortest kahju, sest nad jäävad ilma loengutest, infost ja üritustest. Näiteks suvel kohusime Norra noortega: nad tegid meile välja nädalase elamise Pirital TOP hotellis ja korraldasid väga huvitavaid loenguid. See oli tõesti luksuslik. Tallinnast noori ei osalenud, mina olingi siis see 50-aastane “noor”. Nende poolt oli vanim osaleja 44-aastane. Kahju.”

Ühised ettevõtmised

Praegu seisneb ühingu kõige tänuväärsem funktsioon selles, et kokkusaamised annavad hea põhjuse kodust välja tulla. Kuna üksteist tuntakse juba pikka aega, on vestelda nii huvitav, et sageli midagi enamat ei vajatagi. Siiski saab kohtumistel jagada ka olulist infot, mis puudutab näiteks seadusemuudatusi, sotsiaaltoetusi, asjaajamisi jne. Regulaarselt kohtutakse korra kuus.

Lisaks on toimunud mitmeid ekskursioone ja väljasõite. "Sel suvel käisime 3-päevasel retkel Hiiumaal," jutustab Maret Antsov. "Toimus ekskursioon giidi juhtimisel ja kohtusime Hiiumaa Puuetega Inimeste Koja inimestega. Veel oleme käinud loomaaias koos Aleksei Turovskiga, Okupatsioonimuuseumis, KUMUs, Vabaõhumuuseumis, Energiamuuseumis... Mõnikord on need käigud olnud päris katsumusterohked. Näiteks loomaaia külastamise päeval sadas paduvihma. Vesi ja pori ulatusid poolde sääرده, ratastoolidega saime vaevu porist välja. Turovski viis meid siis troopikamajja sooja. Suure vihma tõttu pidime isegi taksosid mitu tundi ootama. KUMUs käisime vahetult pärast selle avamist. Osad inimesed tulid ilma ratastoolideta, nemad väsisid päris ära, sest kuskil polnud ju võimalik istuda. Nüüd saab KUMUs ka kohapeal ratastoole laenutada."

Miks on hea olla TPIK liige?

Vastab Maret Antsov: "Esiteks toetab TPIK meid rahaliselt – sellest saame katta ürituste ja transpordiga seotud kulusid. Teiseks saame tänu TPIK-le kasutada tegevuskeskuse ruume oma kokkusaamisteks, lisaks osalevad paljud meie inimesed ka Koja üritustel: loengutel, kunstiringides, koolitustel."

Sclerosis Multiplexi Tallinna Ühing

Asutatud: 2002
Liikmeid: 50
Kontaktisik: Maret Antsov
Postiaadress: Muhu 1-76, 13912 Tallinn
GSM: 5669 8742
E-post: maretan@hotmail.ee

Lugemist sclerosis multiplexi kohta:
http://www.smk.ee/sm_ee.html

VÕIMALUS TEHA HEAD!

Sclerosis Multiplexi Tallinna Ühingule oleks suureks abiks, kui info ühingu kohta oleks kättesaadav internetis – aidata saaks lihtsa veebilehe loomisega.

Teiseks vajavad paljud inimesed isiklikku abistajat liikumisel – teretulnud on ka ühekordne abi (et inimene saaks minna näiteks koosolekule, üritusele või arsti juurde).

Võta meiega ühendust: maretan@hotmail.ee

TALLINNA PUUETEGA INIMESTE KOJA AVALIK VALIMISDEBATT

Tallinna Puuetega Inimeste Koda korraldas 7. oktoobril avaliku valimisdebati puuetega inimesi puudutavates küsimustes.

TPIK poolt korraldatava debati eesmärk oli välja selgitada, mida kavatsevad Tallinnas kandideerivad poliitikud teha pealinna puuetega inimeste ja nende hooldajate heaks järgmisel neljal aastal.

Debatil osalesid:

Hanno Pevkur (Reformierakond)

Merike Martinson (Keskerakond)

Siimu Loogma (Rahva-liit)

Urmas Reinsalu (Isamaa ja Res Publica Liit)

Aleksander Laane (Erakond Eestimaa Rohelised)

Katrin Saks (Sotsiaaldemokraatlik Erakond).

Fotod: Aron Urb

Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuses (Endla 59) pakutav huvi- ja sporditegevus

Avalik internetipunkt – E-R kella 10–18; tugiisik Aron Urb; info tel: 656 4048

Puuetega inimeste arvutiõppe kursused

kontaktisik Ian Oja;
huvilistel registreeruda tel 656 4048 või
arvutiklass@tallinnakoda.ee

Kundalini jooga – E kell 10–11.45; juhendaja Lilia Del Rio

Hatha jooga – E kell 18–19.30 ja N kell 14.30–16.00;
juhendaja Mare Kingo

Line-tants AB tund – E kell 16–17; juhendaja Kaie Seger

Line-tants – E kell 17–18; juhendaja Kaie Seger

Line-tants ratastooli kasutajatele – E kell 18–19;
juhendaja Kaie Seger

Line-tants edasijõudnutele – E kell 19–20,
juhendaja Kaie Seger

Puuetega inimeste loomingulise avardamise kursus –

K 15.00–17.30; registreerimine tel 656 4048 või
koda@tallinnakoda.ee; juhendajad Kauri Kallas ja Hemmelin Malken

Grossing liikumispuudega lastele – T kell 15.30–17; kontaktisik Rita Gorushkina eelregistreerimine tel 55 48 505 või ritasport@hot.ee

Bailatino – T kell 18–19; juhendaja Airi Juur;
eelregistreerimine tel 511 8776

Male – 2 x kuus laupäeviti kella 12–15 Valjo Rattasepa juhendamisel; kontaktisik Rita Gorushkina eelregistreerimine tel 554 8505 või ritasport@hot.ee

Boccia – 2 x kuus laupäeviti kella 12–14; kontaktisik Rita Gorushkina eelregistreerimine tel 55 48 505 või ritasport@hot.ee

Täpsema info: tel 656 4048 või e-posti aadressil: koda@tallinnakoda.ee

Toeta puuetega inimeste kunstitegevust!

Tallinna Puuetega Inimeste Koda kutsub teid üles ostma postkaarte, millest saadud tulu läheb puuetega inimestele suunatud kunstitegevuste läbiviimiseks.

Postkaardid on saadaval nii eesti kui ka ingliskeelse tekstiga. Ühe postkaardi maksumus on 10 krooni.

Kaarte saab osta: Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskus, Endla 59

läbi lõkkesõu
hommikuse
kastest heinast järveni
pimedaks ei läinudki

meie maikuu
tekst ja pilt: maarja urb

puuetega inimeste kunstitegevuse heaks | www.tallinnakoda.ee

